

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	27910 Географія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	106 Географія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27910
Назва ОП	Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	106 Географія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кушнір Анатолій Степанович, Ільїн Леонід Володимирович, Пасько Володимир Феодосійович, Захаров Олексій Олексійович, Прасул Юлія Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.03.2025 р. – 14.03.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2025/vidomosti_106.pdf
Програма візиту експертної групи	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2025/prog_106_103.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Аналіз матеріалів акредитаційної експертизи та Відомостей самооцінювання ОП Географія зі спеціальності 106 Географія за першим (бакалаврським) рівнем у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (далі – ТНПУ, ЗВО), моніторинг офіційного сайту ТНПУ, вивчення нормативної бази, а також результати спілкування у фокус-групах відповідно до програми візиту експертів, дає можливість ЕГ зробити висновок, що ТНПУ забезпечує фахову підготовку здобувачів ВО з дотриманням вимог критеріїв 1, 2, 5, 7, 8, 9 за рівнем відповідності “В” (вимоги виконані повністю, є слабкі сторони, які потребують виправлення), критеріїв 3, 4, 6 за рівнем відповідності “В” (вимоги виконані повністю, недоліки відсутні), інноваційні та зразкові практики відсутні. Серед позитивних практик ТНПУ ЕГ відзначає: спрямування ОП на підготовку практикоорієнтованих фахівців, здатних ухвалювати аналітичні рішення у сфері географії на рівні територіальних громад в умовах реалізації адміністративної реформи з акцентом на сферу комплексного соціально-економічного розвитку; посилений регіональний аспект, пов'язаний з потребами Тернопільської області та місцевих територіальних громад, у теоретичному та практичному аспектах реалізації ОП; функціонування програмних рад на географічному факультеті ТНПУ, до складу яких входять різні категорії стейкхолдерів; інтегрованість Каталогу вибіркових дисциплін в автоматизовану систему Moodle, щорічний його перегляд; проведення презентаційних зустрічей НПП із здобувачами освіти з метою ознайомлення їх із структурою, змістовним наповненням навчальних дисциплін, що включені до Каталогу вибіркових дисциплін; гнучкість у керуванні освітнім процесом, що дозволяє своєчасно адаптувати правила вступу та організацію навчання відповідно до змін у законодавстві, рекомендацій МОН України та актуальних суспільно-політичних викликів, наявність електронних навчально-методичних комплексів дисциплін, що інтегровані до платформи Moodle; висока кадрова кваліфікація – наявність викладачів з науковими ступенями та досвідом роботи в міжнародних та регіональних проєктах та активна організація освітніх заходів – проведення відкритих лекцій, семінарів, тренінгів та наукових заходів із залученням представників державних установ, бізнесу та академічної спільноти; достатня фінансова, матеріально-технічна база та навчально-методичне забезпечення для успішної реалізації цілей ОП; високоефективна соціально-психологічна служба, яка здійснює психологічний супровід освітнього процесу та реалізує ефективні заходи профілактичного, корекційного та навчально-просвітницького характеру; затверджена на інституційному рівні модель системи внутрішнього забезпечення якості ТНПУ; залучення роботодавців до проведення гостьових лекцій.

Недоліки

ЕГ відзначає за ОП Географія слабкі сторони, які не є суттєвими, але мають бути виправлені, зокрема: 1. Визначення в ОП здатності випускників виконувати професійну роботу за кодами 2442.2, 2447.2, що передбачають диплом кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр. 2. Основний фокус ОП визначений як формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі географічної підготовки, що переважно відповідає спеціальностям 011, 014, 015 галузі 01 Освіта/Педагогіка. 3. Відсутність рекомендаційної частини у рецензіях на ОП і оприлюднення рецензій. 4. Обмеженість внутрішнього аудиту моніторинговими дослідженнями та пасивність зовнішніх стейкхолдерів у міжакредитаційний період; незалученість роботодавців до опитувань, що проводить навчально-науковий центр якості освіти. 5. Відсутність практики застосування спеціалізованого програмного забезпечення (ArcGIS, SPSS) при викладанні практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки у зв'язку із обмеженими фінансовими можливостями ЗВО щодо закупівлі ліцензованих програм. 6. Відсутність у репозитарії ТНПУ кваліфікаційних робіт; наявні лише назви випускних робіт та їх короткі анотації. 7. Слабка обізнаність здобувачів ВО з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. 8. Відсутність практики збору пропозицій роботодавців та стейкхолдерів у вигляді систематизованої порівняльної таблиці з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проєкту ОП, оприлюднення результатів громадського обговорення. 9. Відсутність оприлюднених навчальних планів на сайті ЗВО.

Рекомендації

1. Гаранту, завідувачу кафедри географії та методики її навчання, проєктній групі узгодити протягом травня-червня 2025 р. визначені можливості працевлаштування випускників за ОП Географія першого рівня ВО, представлені на вебсайті кафедри та в ОП Географія, привести їх у відповідність до кваліфікаційних можливостей бакалаврів відповідно до ДК 003:2010. 2. Групі забезпечення уточнити фокус ОП Географія, яка буде запроваджена з вересня 2025 р. відповідно до предметної області спеціальності 106 Географія. 3. Гаранту ОП перед процедурами рецензування ОП наголошувати рецензентам на важливості рекомендацій та пропозицій щодо покращення змісту / структури ОП, підвищення якості освітньої діяльності за ОП. Оприлюднити на сайті відгуки, рекомендації зовнішніх стейкхолдерів. 4. Посилити роботу гаранта, НПП, навчально-наукового центру якості освіти щодо популяризації опитувань роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів з питань якості ОП. Оприлюднювати раз на рік узагальнені пропозиції, що надійшли від стейкхолдерів на вебсайті. З метою перманентного вдосконалення ОП навчально-науковому центру якості освіти ТНПУ урізноманітнити роботу з внутрішнього аудиту ОП у міжакредитаційний період, зокрема щодо відповідності НПП ОК, доступності здобувачам ВО методичних матеріалів, оприлюднення пропозицій стейкхолдерів тощо. 5. Гаранту ОП та НПП, які забезпечують викладання практикоорієнтованих дисциплін блоку професійної підготовки, з 2025/2026 н.р. передбачити використання спеціалізованого програмного

забезпечення з метою набуття здобувачами ВО сучасних практичних навичок, необхідних в подальшій професійній діяльності. 6. Випускні кваліфікаційні роботи, починаючи з випуску 2025 р., оприлюднювати на офіційному сайті ЗВО або в репозиторії ТНПУ або його структурного підрозділу у повнотекстовому форматі. Упродовж 2025 р. доопрацювати пошукову систему репозитарію ЗВО для полегшення процесу знаходження випускних кваліфікаційних робіт у розрізі ОП. 7. Інформувати здобувачів ОП Географія щодо політики, нормативно-правового забезпечення та процедури вирішення конфліктних ситуацій (постійно). 8. Гаранту ОП за результатами громадського обговорення і роботи програмної ради за кожною редакцією ОП, починаючи з ОП 2024 р. створити та оприлюднити на сайті порівняльну таблицю з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проекту ОП. 9. Оприлюднити навчальні плани за ОП на сайті ЗВО протягом травня-червня 2025 р. і надалі щорічно. За критеріями, які продемонстрували повну відповідність акредитаційним вимогам без зразкових та інноваційних практик, ЕГ надала рекомендації щодо розвитку ОП безпосередньо у загальному аналізі щодо відповідних критеріїв.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма Географія https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fpp/106_2024.pdf дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти спеціальності 106 Географія за бакалаврським рівнем вищої освіти. ОП Географія відповідає Стандарту ВО спеціальності 106 Географія у частині формування ЗК, СК і ПРН у незмінному вигляді, без доповнень і розширення, фактично дублюючи їх. Внесені зміни до стандарту ВО 2024 року (наказ МОН № 842 від 13.06.2024) знайшли відображення в ОП Географія 2024 р., зокрема внесено ЗК13. Визначені результати навчання є досяжними, забезпечується кожний з них мінімум 10 обов'язковими освітніми компонентами. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійні стандарти, дотичні до спеціальності 106 Географія, не розроблені. Присвоєння професійних кваліфікацій в ОП Географія першого (бакалаврського) рівня ВО не передбачено. Водночас у розділі 4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання ОП Географія, у частині Придатність до працевлаштування, зазначено про здатність виконувати професійну роботу, зокрема 2442.2 Географ та 2447.2 Професіонали з управління проєктами та програмами. Слід зазначити, що відповідно до ДК 003:2010 (на який і посилаються розробники ОП, <https://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=6b52f95a-3fb6-43a2-b061-505aabc89813&tag=KlasifikatorProfesii>) ці професії передбачають диплом, що відповідає рівню спеціаліста, магістра. Водночас на вебсайті випускової кафедри географії та методики її навчання <https://tnpu.edu.ua/faculty/geo/economgeo.php> зазначена можливість працевлаштування за посадами 1412 та 1474 згідно з Державним класифікатором професій, що є пов'язаними з функціями управління і керівництва. Таким чином, ЕГ рекомендує ТНПУ переглянути розділ 4 ОП Географія і зазначити професії, які здатні виконувати випускники бакалавріату, зокрема з розділу 4.3 зазначеного класифікатора професій.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП Географія є чітко сформульованою, відображає інтеграцію між навчанням, працевлаштуванням і науковою діяльністю, що відповідає Стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на 2015-2025 роки (затверджена 27.01.2015 зі змінами від 22.03.2022, наказ ректора № 62-р, https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/strategija_rozvytku_TNPU.pdf). У змісті ОП Географія передбачене гармонійне поєднання природничих і суспільно-географічних дисциплін, що також відповідає меті освітньої програми і п/п 3 п. 1.7 Статуту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Statut.pdf). ОП Географія розроблена відповідно до Положення про розроблення і супроводження освітніх програм (затверджена 29.06.2021 з крайніми змінами від 25.06.2024, наказ в.о. ректора № 201-р, https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TNPU.pdf). Керівництво ТНПУ і географічного факультету наголосили на важливості існування ОП Географія, оскільки регіон відчуває потребу у практикоорієнтованих фахівцях, здатних ухвалювати аналітичні рішення у сфері географії на рівні територіальних громад в умовах реалізації адміністративної реформи. Таким чином, впровадження ОП Географія спеціальності 106 Географія шляхом підготовки практикоорієнтованих фахівців сприяє забезпеченню суспільного і економічного розвитку держави, Тернопільського регіону, місцевих територіальних громад, що є позитивною практикою провадження освітньої діяльності. Водночас підготовка фахівців за спеціальностями, суміжними до педагогічних у частини змістової підготовки, відзначена і на с. 3 Стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на 2015-2025 роки (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/strategija_rozvytku_TNPU.pdf). Відповідно, провадження ОП за спеціальністю 106 Географія не суперечить призначенню ЗВО. ОП Географія орієнтована на формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі географічної підготовки з урахуванням сучасних вимог науки, світового медіапростору, світових рекомендацій з географічної освіти, що визначено основним фокусом ОП. ЕГ зазначає, що випускники за ОП Географія мають здійснювати діяльність у географічній галузі, а не галузі географічної підготовки, що переважно відповідає спеціальностям 011, 014, 015 галузі 01 Освіта/Педагогіка. ЕГ рекомендує уточнити фокус ОП відповідно до предметної області спеціальності 106 Географія. При цьому зміст ОП відповідає усім вимогам стандарту ВО зі спеціальності 106 Географія. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію з окремою слабкою стороною.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ТНПУ досліджує потреби зовнішніх стейкхолдерів під час всього процесу реалізації ОП, включно з етапом проєктування ОП. На сторінці <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdV2Bk2e26jr7DwcckIbW63r-Awb81vfOvS1SxrpPYzKgUvva/viewform> є анкета для пропозицій громадського обговорення ОП відповідно до Положення про розроблення і супроводження освітніх програм. У ВСО надані відгуки-рецензії за 2018, 2022 роки. Дві рецензії не містять дати. Водночас рецензії на ОП, надані у ВСО, не оприлюднені на сайті і не містять пропозицій щодо покращення ОП Географія. Під час спілкування з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження урахування пропозицій, зокрема начальника управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради. Відсутність практики збору пропозицій роботодавців та інших стейкхолдерів у вигляді систематизованої таблиці, яка б дала можливість простежити запропоновані зміни, час їх подання та подальше врахування/неврахування під час переглядів ОП, унеможливорює простежити час надання пропозицій і рецензій на ОП, їх послідовність і пов'язаність. Позитивною практикою є функціонування програмних рад на географічному факультеті ТНПУ, до складу яких входять різні категорії стейкхолдерів. Водночас слід зазначити відносну пасивність зовнішніх стейкхолдерів в анкетуванні, при цьому на вебсайті університету є спеціальна сторінка з анкетою і місцем для розміщення їх зауважень та пропозицій (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/propozits-ta-zauvazhennya-steykholder-v.php). ЕГ рекомендує посилити роботу щодо опитувань роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів з питань якості освітньої програми. Інтереси здобувачів і випускників ОП визначаються шляхом моніторингових досліджень (https://tnpu.edu.ua/about/pidrozidily/NNTs_JaO/rezultats_monitoring.php). Результати моніторингових досліджень випускників і здобувачів ВО переважно свідчать про задоволеність змістом і спрямуванням ОП, однак ЕГ рекомендує змінити форму представлення результатів завершених анкетувань на формат з повним формулюванням відповідей. Надані витяги з протоколів кафедри географії та методики її навчання, отримані як відповідь на запит ЕГ (п.10), зустріч зі здобувачами ВО доводять урахування пропозицій студентів, зокрема як-то розширення переліку вибірових освітніх компонентів професійного та загального блоку. Під час проєктування і функціонування ОП Географія враховані пропозиції і академічної спільноти, зокрема інших ЗВО України як-то КНУ імені Тараса Шевченка, Волинського національного університету імені Лесі Українки, про що ЕГ отримала підтвердження під час зустрічі з зовнішніми стейкхолдерами та на відкритій зустрічі. З метою перманентного вдосконалення ОП ЕГ пропонує урізноманітнити роботу з внутрішнього аудиту освітніх програм у міжакредитаційний період. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію з окремими слабкими сторонами.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета ОП Географія та ПРН ураховують сучасні тенденції розвитку науки, спеціальності 106 Географія, ринку праці, галузевий та регіональний контекст, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Програмні результати навчання (Р01, Р03, Р06, Р09, Р010) повною мірою відображають розвиток спеціальності. Аналіз тенденцій ринку праці здійснюється гарантом ОП та НПП, які забезпечують фахові ОК, безпосередньо під час спілкування з роботодавцями та стейкхолдерами. Актуальність ОП та потребу у практикоорієнтованих випускниках, орієнтованих на сферу комплексного соціально-економічного розвитку територіальних громад, за спеціальністю 106 Географія у регіоні відзначили розробники ОП та підтвердили під час спілкування з ЕГ роботодавці і стейкхолдери з акцентом на професійних питаннях, пов'язаних з геопросторовою організацією суспільства. Регіональний аспект ОП віддзеркалюється в ОК 1.2.15 Географія Подільського регіону, у тематичі кваліфікаційних робіт здобувачів ВО (<http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocSearchResult>, відповідь на запит ЕГ, п. 2.2), переважна більшість яких присвячена вирішенню питань географічної проблематики регіонального рівня. Польова практика з ландшафтознавства, краєзнавства (ОК 1.3.3 за ОП 2021 р.) відбувалася за регіональним маршрутом, а виробнича практика – на базі Управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради. Факт урахування досвіду аналогічних вітчизняних програм та аналогічних за змістом дисциплін підтверджується аналізом ОП, зокрема, спостерігається аналогія щодо окремих ОК з аналогічними ОП Київського національного університету імені Тараса Шевченка (ОК 1.1.3, 1.2.7), Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (ОК 1.2.3, 1.2.14), Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (ОК 1.2.17, 1.2.21, 1.2.24), Львівського національного університету імені Івана Франка (ОК 1.2.17, 1.2.18), Волинського національного університету імені Лесі Українки (ОК 1.2.2, 1.2.3). Серед іноземних ОП розробники враховували досвід Краківського педагогічного університету, Гданського університету, Пряшівського університету щодо формування переважно дисциплін геоаналітичного характеру, які значно розширили перелік вибіркових дисциплін. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Географія за критерієм 1 відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 1.1, 1.5. За підкритеріями 1.3, 1.4 має слабкі сторони. Підкритерій 1.2 неактуальний внаслідок відсутності професійних стандартів та неприписування професійних кваліфікацій. Інноваційні та зразкові практики відсутні. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: - спрямування ОП на підготовку практикоорієнтованих фахівців, здатних ухвалювати аналітичні рішення у сфері географії на рівні територіальних громад в умовах реалізації адміністративної реформи з акцентом на сферу комплексного соціально-економічного розвитку; - посилення регіонального аспекту, пов'язаного з потребами Тернопільської області та місцевих територіальних громад, у теоретичному та практичному аспектах реалізації ОП; - функціонування програмних рад на географічному факультеті ТНПУ, до складу яких входять різні категорії стейкхолдерів; - під час формування мети та ПРН ОП був проаналізований і врахований досвід вітчизняних та зарубіжних університетів, який дозволив удосконалити вибірковий блок ОП Географія дисциплінами геоаналітичного характеру.

Недоліки

ОП Географія за критерієм 1 не має недоліків, але за підкритеріями 1.2, 1.3, 1.4 ЕГ відзначає слабкі сторони, зокрема, 1. Визначення в ОП здатності випускників виконувати професійну роботу за кодами 2442.2, 2447.2, що передбачають диплом кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр; 2. Основний фокус ОП визначений як формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі географічної підготовки, що переважно відповідає спеціальностям 011, 014, 015 галузі 01 Освіта/Педагогіка. 3. Відсутність рекомендаційної частини у рецензіях на ОП, відкритості рецензій для широкого загалу (навіть тих, які зазначені в самій ОП), практики збору пропозицій роботодавців та стейкхолдерів у вигляді систематизованої таблиці, яка б дала можливість простежити запропоновані зміни, час їх подання та подальше врахування/неврахування під час переглядів ОП. 4. Обмеженість внутрішнього аудиту моніторинговими дослідженнями та пасивність зовнішніх стейкхолдерів у міжакредитаційний період.

Рекомендації

1. Гаранту, завідувачу кафедри географії та методики її навчання, проєктній групі узгодити протягом травня-червня 2025 р. визначені можливості працевлаштування випускників за ОП Географія першого (бакалаврського) рівня ВО, представлені на вебсайті кафедри географії та методики її навчання географічного факультету ТНПУ <https://tnpu.edu.ua/faculty/geo/economgeo.php>, та в ОП Географія у розділі 4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання. Привести їх у відповідність до кваліфікаційних можливостей випускників бакалавріату відповідно до ДК 003:2010, зокрема з розділу 4.3 зазначеного класифікатора професій. 2. ЕГ рекомендує групі забезпечення уточнити фокус ОП Географія, яка буде запроваджена з вересня 2025 р. відповідно до предметної області спеціальності 106 Географія. 3. Гаранту ОП перед процедурами рецензування наголошувати рецензентам на важливість рекомендацій та пропозицій щодо покращення змісту / структури ОП, підвищення якості освітньої діяльності за ОП, наявності дати надання рецензії. Гаранту ОП за результатами громадського обговорення і роботи програмної ради за кожною редакцією ОП створити та оприлюднити на сайті у розділі «Освітні програми» таблицю у вигляді систематизованих даних, яка б дала можливість простежити

запропоновані зміни від роботодавців та стейкхолдерів, час їх подання та подальше врахування/неврахування під час переглядів ОП. Оприлюднити на сайті відгуки, рекомендації зовнішніх стейкхолдерів. 4. ЕГ рекомендує посилити роботу гаранта, НПП, навчально-наукового центру якості освіти щодо популяризації опитувань роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів з питань якості освітньої програми. Оприлюднювати раз на рік узагальнені пропозиції, що надійшли від стейкхолдерів на сторінці https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/propozits-ta-zauvazhennya-steykholder-v.php. З метою перманентного вдосконалення ОП ЕГ пропонує навчально-науковому центру якості освіти ТНПУ урізноманітнити роботу з внутрішнього аудиту освітніх програм у міжакредитаційний період, зокрема щодо відповідності НПП освітнім компонентам, доступності здобувачам ВО методичних матеріалів, оприлюднення пропозицій стейкхолдерів. З метою зручнішого знайомства з результатами моніторингових досліджень випускників і здобувачів ВО ЕГ рекомендує змінити форму представлення результатів завершених анкетувань на формат з повним формулюванням відповідей.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП Географія та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) становить 240 кредитів. В редакції ОП 2024 р. вона містить 180 кредитів ЄКТС обов'язкових компонент (75% від загального обсягу) та 60 кредитів ЄКТС вибірових компонент (25%), що затверджені рішенням вченої ради ТНПУ імені Володимира Гнатюка від 25 червня 2024 року, протокол № 15. Такий обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти, відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та стандарту вищої освіти для спеціальності 106 Географія першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 10 Природничі науки, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти та науки України від 16 червня 2020 року № 805. Обсяг кредитів ЄКТС у навчальному плані відповідає обсягу кредитів ЄКТС в освітній програмі.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

На основі аналізу звіту СО (табл. 3), затвердженого опису та навчального плану ОП ЕГ констатує, що ОП Географія має досить чітку структуру. Блок I Обов'язкові освітні компоненти містить три цикли підготовки (загальну, професійну, практичну), блок II Вибіркові компоненти ОП – 2 (загальну, професійну) та блок III Атестація - визначає форми підсумкової атестації здобувачів. Всі освітні компоненти поєднані між собою логічною послідовністю і становлять взаємопов'язану систему освітніх компонентів загальної підготовки та освітніх компонентів природничо-географічного і суспільно-географічного спрямування. Структурно-логічна схема ОП є досить детальною та в цілому відображає порядок вивчення освітніх компонентів ОП. Варто зазначити, що кількість та обсяг дисциплін з вибірових освітніх компонентів ОП, які представлені в Каталозі вільного вибору дисциплін, в однаковій мірі відображають складові як фізичної географії, так і суспільної географії, а також містять освітні компоненти з інших галузей знань (економіки, права, екології). Структура та зміст ОП забезпечують отримання необхідних попередніх знань / навичок для проходження навчальних та виробничих практик. У цілому, набір освітніх компонентів ОП дозволяє досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Водночас ЕГ встановлено невідповідність між структурно-логічною схемою опису ОП в редакції 2024 р., затвердженим навчальним планом 2024 р. та робочою програмою навчальної дисципліни. Зокрема ОК Картографія відповідно до структурно-логічної схеми ОП повинна викладатись у 5 семестрі, а у навчальному плані та у робочих навчальних програмах викладання її заплановано на 4 семестр, що є логічним, оскільки у 4 семестрі здобувачі освіти виконують курсову роботу і повинні мати базові знання з картографії. Структура освітніх компонентів та їх змістовне наповнення забезпечують формування загальнокультурних і громадянських компетентностей. Обов'язкові освітні компоненти ОК1.1.1 Історія України та національна культура, ОК1.1.6 Філософія, ОК1.2.10 Основи суспільної географії, ОК1.2.18 Географія населення, ОК1.2.22 Географічне краєзнавство, ОК1.2.27 Основи політичної географії формують здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства та, відповідно, формують готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

На основі аналізу звіту СО, опису ОП, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів ЕГ констатує, що зміст освітньої програми, перелік освітніх компонентів, а також результатів навчання відповідають предметній області спеціальності 106 Географія для першого (бакалаврського) рівня. Програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, які охоплюють усі розділи сучасної географії та включені до обов'язкової складової ОП. Під час зустрічей із гарантом ОП, авторами відомостей про самооцінювання було виявлено, що при формуванні освітніх компонент враховано комплексний підхід, що дозволяє поєднувати освітні компоненти природничого, суспільного спрямування та компоненти, що забезпечують пізнання і розуміння геопросторової організації. Запропоновані в ОП цикли взаємопов'язаних компонентів в цілому забезпечують набуття здобувачами вищої освіти необхідних компетентностей та фахових навичок у сфері географії. Темі курсових та кваліфікаційних робіт бакалавра відповідають об'єкту вивчення географії. ЕГ встановлено, що під час опанування навчальних дисциплін, проходження практичної підготовки, підготовки курсових та кваліфікаційних робіт здобувачам освіти забезпечено можливість оволодіти методами, методиками та технологіями, необхідними для практичного використання у професійній діяльності у сфері географії.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

На основі аналізу звіту СО, локальних актів, розміщених на сайті ЗВО, ЕГ встановлено, що індивідуальна освітня траєкторія на ОП реалізується відповідно до затверджених положень ТНПУ, зокрема, «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://surl.li/vsoygh>); «Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://surl.li/obvmqb>); «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (<https://surl.li/ehydsh>); «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ТНПУ» (<https://surl.li/gxmhrx>); «Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_vyznannja_rezultativ_neform.pdf); «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в ТНПУ» (<https://surl.li/ssluis>). Здобувачі мають право обирати навчальні дисципліни з каталогів загальної і професійної підготовки будь-яких рівнів вищої освіти, року навчання і освітньої програми у ТНПУ. Каталоги усіх вибіркового курсів, що пропонуються для вивчення, є доступними на офіційному сайті ТНПУ (<https://surl.li/jzwwlm>). Перелік навчальних дисциплін вільного вибору оновлюється щорічно. Здобувачі вищої освіти мають можливість на сайті факультету ознайомитися із описом освітньої програми, робочими програмами навчальних дисциплін та силабусами вибіркового курсів (<https://surl.li/xetufy>). В ОП забезпечено можливості здобувачів ВО щодо індивідуального вибору навчальних дисциплін через Каталог вибіркового освітніх компонентів (<https://surl.li/fumdkp>). Здобувачі ВО на ОП мають змогу ознайомитися з анотаціями вибіркового курсів та самостійно обрати дисципліни через автоматизовану систему Moodle. Окрім того, викладачі проводять презентації вибіркового освітніх компонентів, що було підтверджено під час онлайн бесід у фокус-групах. Під час зустрічей у фокус-групах здобувачі підтвердили, що вони ознайомлені із переліком вибіркового курсів та процедурою їх обрання. Також вони можуть вільно обирати тематику курсових робіт та кваліфікаційних бакалаврських робіт.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

На основі аналізу звіту СО, внутрішніх актів ТНПУ, додаткових документів, отриманих за запитом, ЕГ стверджує, що на ОП Географія організація практичної підготовки здобувачів ВО здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>); а також «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка» (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_ta_provedennia_praktyk_studentiv.pdf). Основними видами практичної підготовки за ОП є проведення практичних занять, лабораторних робіт, навчальних екскурсій. Практична підготовка за ОП передбачає проведення навчальних та виробничих практик, на які відведено 24 кредити ЄКТС, що складає 10% від загального обсягу програми. З метою інформування здобувачів про мету, завдання та особливості організації і проведення практик розроблені наскрізні програми навчальних практик та робоча програма виробничої практики (за індивідуальною траєкторією), які оприлюднені на сайті факультету та завантажені до системи Moodle. Основною базою для проходження навчальних практик є Географічний стаціонар ТНПУ у с. Дзвенигород Мельнице-Подільської громади Тернопільської області. У II семестрі здобувачі ВО проходять польову практику з геології, геоморфології, загальної гідрології, метеорології з виїздами за маршрутами в долину р. Дністер, долину р. Серет, до Печери Кришталевої, вивченням штучних водойм гідропарку «Топільче», здійсненням метеорологічних спостережень на базі Авіаметеостанції (АМСЦ) Тернопіль. Польова практика з ґрунтознавства, топографії, сезонних спостережень проходить у IV семестрі та передбачає дослідження ґрунтів Тернопільської області, проведення найпростіших видів топографічного та геодезичного знімання. У VI семестрі здобувачі ВО проходять польову практику з ландшафтознавства, краєзнавства. Виробничу

практику (за індивідуальною траєкторією) в VIII семестрі (4 тижні) здобувачі освіти проходять на підприємствах, організаціях та установах міста Тернопіль та Тернопільської області, де закріплюють теоретичні знання шляхом відпрацювання набутих вмінь і практичних навичок в професійній діяльності. На запит експертної групи було надано копії наказів на навчальні та виробничі практики, договори/угоди про співпрацю, приклади звітів навчальних і виробничих практик (відповідь на запит ЕГ, п. 1). Під час спілкування зі здобувачами ВО та випускниками ОП було встановлено, що вони задоволені практичною складовою освітнього процесу та вважають її достатньою для оволодіння необхідними практичними навичками та використання їх у подальшій професійній діяльності. Загальну організацію практики та контроль за її виконанням здійснює завідувач педагогічних та виробничих практик ТНПУ.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

На основі аналізу звіту СО, за результатами спілкування у фокус-групах зі здобувачами вищої освіти та НПП ЕГ встановила, що набуття здобувачами ВО соціальних навичок відбувається шляхом отримання загальних компетентностей в рамках вивчення відповідних дисциплін циклів загальної і професійної підготовки: «Філософія», «Історія України та національної культури», «Цифрові технології в професійній діяльності», «Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці», «Психологія і педагогіка», «Іноземна мова», «Основи суспільної географії», «Основи наукових досліджень», «Географія Подільського регіону». Під час проходження практик та виконання курсових робіт студенти здобувають такі соціальні навички: робота в команді, здатність комунікувати у соціальному і професійному середовищі, покращення соціальних компетентностей (soft skills), використання на практиці умінь планування, самоорганізації. На онлайн зустрічі здобувачі освіти підтвердили свою участь у різноманітних соціальних проєктах, спортивних та культурно-масових заходах, волонтерському русі, що задовольняє їхні соціальні потреби в процесі навчання. Здобувачі освіти ОП є членами Української спілки молодих географів. На факультеті проводяться Тижні кафедр, Дні факультету, організовуються посвяти, тематичні акції, воркшопи, майстер-класи, круглі столи, що є засобами соціалізації здобувачів освіти та допомагають їм здобути нові соціальні навички.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

На основі аналізу звіту СО, чинних навчальних планів ЕГ констатує, що обсяг окремих освітніх компонентів відповідає законодавству, реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Аналіз навчального плану 2024/2025 н.р. показав, що при його формуванні дотримано вимоги «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>) та «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/ukazxm>). Загальне навантаження за ОП Географія становить 7200 год. (240 кредитів ЄКТС), з яких на аудиторну роботу припадає 2382 години (79,4 кредита ЄКТС або 33,1% від загальної кількості годин). На самостійну роботу здобувачів освіти відведено 4818 годин (160,6 кредитів ЄКТС), що становить 66,9% від загального навантаження. Навантаження в розрізі дисциплін розподілене рівномірно - від 3-6 кредитів для освітніх компонент, що викладаються в одному семестрі, до 10 кредитів для двосеместрових дисциплін. Аудиторні заняття з дисциплін професійної підготовки становлять 33-50 % від загального обсягу кожної дисципліни. Щотижневе аудиторне навантаження – до 30 годин, що унеможливує перевантаження здобувачів. Кількість контрольних заходів (заліків, іспитів) у семестрі знаходиться в межах допустимих визначених норм.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

За результатами аналізу звіту СО, структури та навчального плану ОП ЕГ констатує, що структура ОП та представлені в програмі освітні компоненти у цілому забезпечують практикоорієнтованість ОП. Більшість обов'язкових та вибіркових ОК в своєму змістовному наповненні містять теми, які носять практичний характер. ОП містить 23 (161 кредит ЄКТС) практично орієнтованих ОК, що дозволяють здобувачам освіти в повній мірі отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності. На виконання практичних і лабораторних робіт в ОП відведено 1318 годин (43,9 кредитів ЄКТС), що становить 18,3 % від загального навантаження. В структурі ОП передбачено 3 навчальні практики та 1 виробничу практику загальним обсягом 24 кредити ЄКТС. При виконанні кваліфікаційної бакалаврської роботи також передбачена практична складова, що пов'язана із дослідженням конкретних територіальних одиниць. На ОП застосовується практика проведення практичних занять на виробництві (Авіаметеостанція Тернопіль), тематичних екскурсій на підприємства, організації та установи міста Тернополя (Управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради). В ТНПУ затверджене «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в ТНПУ» (<https://surl.li/pvhfya>), що визначає порядок та особливості дуальної форми здобуття освіти. Здобувачі освіти та роботодавці обізнані з такою формою здобуття освіти. Станом на 2024-2025 н.р. підготовка здобувачів ВО в рамках даної ОП за дуальною формою освіти не здійснюється. Водночас з метою посилення практичної складової ОК та набуття здобувачами сучасних практичних

навичок варто передбачити використання в освітньому процесі спеціалізованого програмного забезпечення (ArcGIS, SPSS).

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

На основі аналізу звіту СО ЕГ встановлено, що ОП забезпечує набуття здобувачами ВО компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, зокрема, глобальної цілі 4. «Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх», а також цілі 17. «Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку». На ОП забезпечується досягнення компетентностей та результатів навчання, зокрема, ЗК11 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні та Рo10 Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні. Набуття здобувачами навичок і компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, відбувається й у межах обов'язкових та вибірових ОК, таких як: Основи екології, Географія глобальних проблем людства, Природокористування: еколого-економічні аспекти, Екологічна географія, Рекреаційна географія.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Географія за критерієм 2 відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: - наявність Каталогу вибірових дисциплін, що інтегрований в автоматизовану систему Moodle, та щорічний його перегляд; - проведення презентаційних зустрічей НПП із здобувачами освіти з метою ознайомлення їх із структурою, змістовним наповненням навчальних дисциплін, що включені до Каталогу вибірових дисциплін.

Недоліки

Недоліки за критерієм 2 відсутні. За підкритерієм 2.8 ОП Географія має слабкі сторони, зокрема, 1. Відсутність практики застосування спеціалізованого програмного забезпечення (ArcGIS, SPSS) при викладанні практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки у зв'язку із обмеженими фінансовими можливостями ЗВО щодо закупівлі ліцензованих програм.

Рекомендації

1. Гаранту ОП та НПП, що забезпечують викладання практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки, у 2025/2026 н.р. передбачити використання спеціалізованого програмного забезпечення з метою посилення практичної спрямованості професійних освітніх компонент та набуття здобувачами освіти сучасних практичних навичок, необхідних в подальшій професійній діяльності. 2. ЕГ рекомендує гаранту ОП Географія внести зміни в ОП 2025 р. шляхом перенесення ОК Картографія до 4 семестру, що дозволить здобувачам освіти оволодіти знаннями з картографії, необхідними при виконанні курсових робіт в 4 та 6 семестрах.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Аналізуючи загальні правила прийому до ТНПУ (<https://tnpu.edu.ua/abiturient/priymalna-komisiya/pravila-priyomu.php>) та представлену інформацію для вступу на перший освітній рівень, ЕГ констатує, що вони розроблені відповідно до чинного законодавства України та затверджені наказом керівництва університету і разом з цим враховують усі вимоги МОН України щодо вступу. На сайті представлена структурована інформація для вступників на ОП, зокрема: порядок подання документів, конкурсні вимоги, вимоги до мотиваційного листа, вимоги щодо сертифікатів ЗНО/НМТ, етапи та строки вступу, процедура подання апеляцій. Правила прийому забезпечують рівні умови для всіх вступників, незалежно від їхнього походження, статі, віросповідання чи інших ознак. Також передбачені спеціальні умови для осіб з особливими освітніми потребами та інших пільгових категорій. Зазначена процедура вступної кампанії, на думку ЕГ, є чіткою, зрозумілою, гарантує об'єктивність оцінювання, що і підтверджено на зустрічі із здобувачами та випускниками даної ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Аналіз ЕГ правил прийому до ТНПУ (<https://tnpu.edu.ua/abiturient/priymalna-komisiya/pravila-priyomu.php>), зокрема додатку 2, дозволяє зробити висновок, що правила прийому на дану ОП враховують її особливості. При конкурсному відборі осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на перший курс для здобуття освітнього ступеня «бакалавр», зараховуються бали сертифікатів НМТ. Конкурсний відбір (відкрита конкурсна пропозиція) здійснюється на основі врахування НМТ з наступних предметів «Українська мова» (коефіцієнт – 0,3), «Математика» (0,35) «Історія України» (0,35), «Географія» (0,5) або «Іноземна мова», або «Біологія», або «Фізика», або «Хімія» (0,35), або «Українська література» (0,2). Регіональний коефіцієнт при вступі до ТНПУ ім. В. Гнатюка (1,0). Додаткова інформація щодо правил прийому абітурієнтів розміщена на сайті університету: <https://tnpu.edu.ua/abiturient/>. Згідно з представленою інформацією у вищезазначених документах та інформацією, отриманою на зустрічах з гарантом ОП, правила вступу можуть оновлюватися у зв'язку з нормативними документами МОН України та внутрішніми документами ЗВО. Важливим аспектом є те, що критерії оцінювання визначені чітко та вимірювано – використовується стандартна шкала ЗНО/НМТ, що гарантує об'єктивність оцінювання.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Аналізуючи загальнодоступні документи, ЕГ констатує, що у ЗВО розроблено та затверджено всі необхідні нормативні документи, що описують практику визнання результатів навчання в інших ЗВО і в т.ч. під час академічної мобільності. Зокрема це «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ТНПУ» (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_porjadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf), «Положення про організацію освітнього процесу» (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf), «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennja_pro_sistemu_otstinjuvannja.pdf). Зазначені документи знаходяться у відкритому доступі, що забезпечує доступність процедур для учасників освітнього процесу. За час дії ОП практики звернень від здобувачів та застосування вищевказаних правил не було. На зустрічі із здобувачами підтверджено, що їм відомо про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Аналізуючи відповідну інформацію, зокрема Положення про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті, розміщене на сайті університету у відкритому доступі (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_vyznannja_rezultativ_neform.pdf), ЕГ відзначає, що даний нормативний акт гарантує надійність визнання РН за описаною в ньому процедурою визнання, права та обов'язки учасників визнання, визначає терміни розгляду заяв щодо визнання, порядок оскарження рішень щодо визнання. Відповідно до нього ТНПУ може враховувати результати навчання у неформальній та інформальній освіті не більше як 25% від загального обсягу ОП. Для визнання результатів передбачено створення спеціальної комісії, яка визначає терміни атестації та перевірку результатів навчання, що фіксується у відповідних протоколах. До складу комісії входять: завідувач випускової кафедри; науково-педагогічний працівник, який відповідальний за освітній компонент; гарант ОП. Доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу забезпечується шляхом поширення інформації на сайті ТНПУ, інформування деканатом географічного факультету,

гарантом ОП. За свідченням гаранта ОП та здобувачів ВО практики звернень про валідацію і визнання результатів навчання неформальної та/або інформальної освіти не надходило.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу критерію 3 ЕГ відмічає повну відповідність усім підкритеріям. Особливості освітньої програми враховані у конкурсних вимогах, де передбачено оцінювання базових знань з природничих наук. Запровадження коефіцієнтного принципу розрахунку конкурсного балу є позитивною практикою, що сприяє справедливому відбору вступників. Важливою перевагою ТНПУ є гнучкість у керуванні освітнім процесом, що дозволяє своєчасно адаптувати правила вступу та організацію навчання відповідно до змін у законодавстві, рекомендацій МОН України та актуальних суспільно-політичних викликів. Це сприяє підвищенню якості освіти, інтеграції в європейський освітній простір і забезпечує конкурентоспроможність випускників на ринку праці. Таким чином, ЕГ встановлює рівень відповідності за даним критерієм - В.

Недоліки

Недоліків за даним критерієм визначено не було.

Рекомендації

ЕГ пропонує наступні рекомендації в рамках критерію 3 - розмістити з наступного н.р. на сайті інфографіки або відео-інструкції щодо етапів подачі документів, конкурсного відбору та зарахування; - створити та оновлювати розділ FAQ на сайті факультету – регулярно (раз на рік) доповнювати часті запитання щодо вступу, зокрема про розрахунок конкурсного балу, апеляції та спеціальні умови; - опублікувати з наступного н.р. чіткий алгоритм із графічною схемою процесу, зазначаючи перелік необхідних документів та строки розгляду; - визначити рекомендовані онлайн-платформи (Coursera, Prometheus тощо) та перелік курсів, які можуть бути зараховані у межах окремих ОК, з висвітленням цієї інформації на сайті факультету найближчим часом.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

На основі аналізу ОП, ВСО та роботи у фокус-групах ЕГ виявила, що форми, методи навчання та викладання здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>). Мовою освітнього процесу є українська. В робочих навчальних програмах та силабусах, що оприлюднені на сайті факультету, відсутня література чи посилання на джерела інформації держави-агресора. Відповідно до табл. з ВСО та результатів зустрічей з НПП, ЕГ встановлено, що основними формами навчання і викладання на ОП є навчальні заняття (лекції, практичні, лабораторні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації), індивідуальні науково-дослідні завдання, самостійна робота, написання курсових робіт, практична підготовка, контрольні заходи (поточний та підсумковий контроль – заліки, екзамени, атестація). Також застосовуються вербальні, ілюстративно-демонстраційні, інтерактивні та проблемно-пошукові методи навчання. Зазначені форми, методи навчання і викладання враховують специфіку ОП та дозволяють ефективно досягти заявлених в ОП програмних результатів навчання. Під час зустрічі зі здобувачами освіти підтверджено, що форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Всі освітні компоненти ОП представлені у вигляді електронних навчально-методичних комплексів дисциплін та розміщені в електронній системі навчання на платформі Moodle, що підтверджено під час демонстрації можливостей бази на резервній зустрічі із здобувачами ВО. Викладачі на ОП вільні у виборі форм та методів навчання і викладання. НПП розроблені авторські робочі навчальні програми та силабуси ОК, які постійно оновлюються на основі врахування потреб та пропозицій здобувачів освіти. За інформацією студентів, отриманою під час зустрічей, принципи академічної свободи підтримуються всіма НПП. Здобувачі ВО мають можливість використовувати різноманітні матеріали й засоби навчання (підручники, посібники, електронні навчальні видання), вільно обирати тематику індивідуальних завдань,

курсів та бакалаврських робіт, напрями наукової діяльності шляхом участі у наукових гуртках чи проблемних групах. На ОП здійснюється збирання та аналіз зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти щодо методів, засобів та технологій навчання і викладання з освітніх компонентів шляхом проведення моніторингових досліджень (<https://salol.li/26c41c7>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ЕГ встановлено, що інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>) своєчасно надається усім учасникам освітнього процесу шляхом розміщення їх опису в робочих програмах освітніх компонентів (для нормативних ОК), силабусах (для вибіркових ОК), які оприлюднено на сайті Університету (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/106-geograf-ya.php). Під час зустрічі у фокус-групі здобувачі ВО підтвердили, що вони мають змогу отримувати необхідну інформацію щодо окремих ОК від викладача відповідної дисципліни під час першого заняття, перед проходженням практики, під час індивідуальних консультацій. Критерії оцінювання освітніх компонентів викладені у програмах навчальних дисциплін та практик, силабусах із зазначенням розподілу балів за кожен вид навчальної роботи відповідно до національної шкали оцінювання та ЄКТС. На сайті ТНПУ розміщено Інформаційний портал географічного факультету (<https://surl.li/jiggpj>), на якому розміщено інформацію щодо графіку освітнього процесу, графіків модульного та підсумкового контролю, атестації здобувачів освіти. На платформі Moodle розміщені електронні навчально-методичні комплекси дисциплін (<https://elr.tnpu.edu.ua/>), що містять навчальні матеріали (робочі навчальні програми, лекції, практичні завдання, презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації до вивчення окремих тем, завдання для самостійної роботи). За результатами моніторингових досліджень 90% здобувачів освіти на ОП задоволені рівнем інформованості щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

На основі аналізу звіту СО, результатів зустрічей зі здобувачами ВО ЕГ встановила, що ЗВО забезпечує належний рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП Географія. Викладачі та здобувачі освіти на ОП можуть вільно обирати напрями наукових досліджень та реалізувати свої наукові інтереси. В освітньому процесі на ОП використовуються дослідницькі методи навчання на всіх ОК циклу професійної підготовки, зокрема, здобувачі освіти виконують індивідуальні науково-дослідні завдання, здійснюють наукові повідомлення, презентують результати лабораторних досліджень. На факультеті щорічно проводиться звітна наукова конференція, на якій здобувачі освіти ОП презентують результати власних наукових досліджень. За результатами роботи конференції видаються тези. На кафедрі географії та методики її викладання функціонують проблемні групи та студентські наукові гуртки, зокрема студентський науковий гурток «Суспільно-географічні студії». ЕГ надано плани засідань проблемних груп та наукових гуртків (п. 6 запиту). Здобувачі освіти мають можливість виконувати наукові дослідження у лабораторіях та під час проходження навчальних та виробничої практик. У ЗВО реалізуються заходи стимулювання наукової діяльності у формі додаткових рейтингових балів за наукові публікації здобувачів освіти.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

За результатами аналізу звіту СО та проведення онлайн зустрічей з НПП ЕГ встановлено, що усі викладачі постійно оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі власних наукових досягнень і сучасних практик у галузі географії. Викладачі ОП щорічно вдосконалюють зміст ОК шляхом оновлення робочих навчальних програм дисциплін та силабусів, що регламентується у «Положенні про робочу програму навчальної дисципліни» (<http://surl.li/cvuggi>), «Положенні про розроблення і супроводження освітніх програм у ТНПУ» (<http://surl.li/pkfyht>). Документально підтверджено оновлення викладачами змісту освітніх компонентів за результатами аналізу програм навчальних дисциплін інших ЗВО України та країн Європи, наукових напрацювань, зокрема публікації статей, монографій, оновлення методичних розробок для виконання практичних робіт, проходження наукових стажувань. ЕГ надано протоколи засідань кафедр, на яких розглядалися питання оновлення освітніх компонентів, які реалізуються на ОП Географія (відповідь на запит ЕГ, п. 10). Науково-педагогічні працівники публікують результати своїх наукових досліджень не лише у фахових виданнях України, а і у виданнях, які індексуються у міжнародних наукометричних базах. Аналіз публікацій показав, що вони тісно пов'язані з темами наукових досліджень викладачів, мають виключно регіональний контекст та в більшості корелюються з дисциплінами, які викладаються.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

На основі аналізу відомостей СО та проведення зустрічей у фокус-групах ЕГ встановила, що навчання, викладання та наукові дослідження, пов'язані з інтернаціоналізацією, ЗВО здійснюються відповідно до «Стратегії інтернаціоналізації» (<http://surl.li/wbrzul>), «Положення про навчально-науковий центр проєктної та науково-технічної діяльності» (<http://surl.li/kvzruz>), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ТНПУ» (<https://surl.li/kubgfy>). Викладачі та здобувачі освіти ОП мають можливість проходити стажування та підвищувати кваліфікацію у провідних європейських закладах вищої освіти. ЗВО підписано цілий ряд угод про співпрацю з іноземними університетами-партнерами (відповідь на запит ЕГ, п. 4). Відповідно до укладених угод викладачі проходили міжнародне стажування чи підвищували свою кваліфікацію за кордоном, що підтверджено відповідними сертифікатами (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Викладачі на ОП мають наукові публікації, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science (Кузишин А.В., Дем'янчук П.М., Заставецька Л.Б., Гулик С.В., Гавришок Б.Б. та ін.), а також є учасниками міжнародних конференцій. На ОП присутня практика участі здобувачів ОП у програмах академічної мобільності. Так, здобувачі освіти ОП Географія Л. Назарків та Т. Маркульчак були учасниками проєкту Erasmus+ «Зимова урбаністична школа в Гданському університеті» (Польща), про що є відповідні сертифікати (відповідь на запит ЕГ, п. 8). Консультативний супровід про можливості міжнародної співпраці та участі у програмах академічної мобільності забезпечує Навчально-науковий центр міжнародної освіти та співробітництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Географія за критерієм 4 відповідає акредитаційним вимогам за всіма підкритеріями за рівнем В. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: - наявність електронних навчально-методичних комплексів дисциплін, що інтегровані до платформи Moodle; - щорічне оновлення робочих навчальних програм дисциплін та силабусів на основі наукових досягнень викладачів та сучасних практик у сфері географії.

Недоліки

Недоліків за даним критерієм визначено не було.

Рекомендації

1. До наступної акредитації керівництву ЗВО та гаранту ОП запровадити практику залучення до викладання на ОП Географія іноземних викладачів із університетів-партнерів, проведення онлайн-семінарів чи будь-яких інших форм співпраці з закордонними науковцями та практиками із залученням їх до освітнього процесу на даній ОП. 2. У наступних редакціях ОП Географія гаранту ОП та робочій групі ОП передбачити викладання окремих освітніх компонент фахового спрямування іноземною мовою, що дозволить розширити можливості для розвитку академічної мобільності та інтернаціоналізації НПП і здобувачів освіти за даною ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Поточний та підсумковий контроль в освітньому процесі здійснюється на основі «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtn>) та «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/kdxvks>). Форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО відображені у робочій програмі навчальної дисципліни, структура та зміст якої регламентується «Положенням про робочу програму навчальної дисципліни» (<https://surl.li/vvpaln>), робочі програми ОК наявні у публічному доступі (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/106-

geograf-ua.php). Формами контрольних заходів у межах ОК ОП за першим (бакалаврським) рівнем є поточний (усне опитування або письмовий контроль на практичних (семінарських) заняттях, комп'ютерне тестування, перевірка практичних завдань), підсумковий (семестровий контроль) у вигляді заліку або іспиту та державна атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, атестаційного іспиту. Модульний контроль може проводитися у формі комп'ютерного тестування, письмової контрольної роботи, творчих завдань, есе, презентації наукової роботи, колоквіуму тощо. Для підсумкового й модульного контролю застосовується сумарне оцінювання, за якого підсумкова оцінка утворюється як сума балів за всі види поточної навчальної діяльності (виконання практичних завдань, розв'язування задач, активність на семінарських заняттях, усні доповіді та презентація проєктів). У РП ОК зазначені: засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання; форми контролю; критерії та порядок оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання на практичних/семінарських заняттях, критерії оцінювання ІНДЗ). Чітко прописані механізми накопичення та формування 100% підсумкової оцінки, види (способи) оцінювання і шкала оцінювання. Комплексна система оцінювання здобувачів, що навчаються на ОП, базується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС). Різноманітність зазначених форм поточних контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити ПРН здобувачів за ОПП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація здобувачів ВО відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України спеціальності 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України № 805 від 16.06.2020 р. (https://osvita.ua/doc/files/news/751/75145/106_Neohrafiya_bakalavry.pdf). Формою атестації за даною ОП є атестаційний іспит та публічний захист кваліфікаційної роботи. За результатами іспиту та захисту кваліфікаційної роботи атестаційною комісією, призначеною наказом ректора Університету, ухвалюється рішення про присудження (відмову в присудженні) кваліфікації: бакалавр географії із врученням диплому державного зразка.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів у ТНПУ регулюється Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/bismck>) та Положенням про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/aaniva>). Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Інформація про час і місце проведення контрольних заходів розміщено на сайті (<https://surl.li/nzwter>). Відомості про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, графіки контрольних заходів розміщуються на початку кожного семестру на інформаційному порталі ЗВО (<https://surl.li/nzwter>), зокрема назва ОК, НПП, що забезпечує ОК, конкретний розподіл балів за змістовими модулями з кожного ОК, кінцеві дати модульного й підсумкового контролів. На початку семестру НПП ознайомлює здобувачів зі змістом, структурою ОК, формою підсумкового контролю, прикладами завдань та з системою й критеріями оцінювання. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечено: письмовою формою проведення семестрового контролю або комп'ютерного тестування у системі Moodle, ознайомленням здобувачів вищої освіти з прикладами завдань поточного і семестрового контролю та критеріями оцінювання результатів освітнього процесу на початку семестру. Доступною є інформація про успішність студентів впродовж семестру для всіх учасників освітнього процесу у журналі академічної групи. У випадку незгоди з оцінкою здобувач має право подати на ім'я ректора апеляційну заяву в день проведення контролю. Наказом ректора створюється комісія для розгляду апеляції, де головою комісії призначається перший проректор, членами – декан факультету та завідувач кафедри, можуть бути залучені інші НПП. У випадку встановлення комісією ознак необ'єктивності, комісія пропонує ректору університету скасувати відповідну оцінку і провести повторне оцінювання здобувача у присутності комісії. Процедура вирішення конфліктних ситуацій регламентується Положенням щодо врегулювання конфліктних ситуацій (<https://surl.li/avvvmi>) та Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у ТНПУ (<https://surl.li/jaoiih>). Здобувачі ВО та випускники під час Zoom-зустрічі відзначили об'єктивність оцінювання. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється шляхом повторного складання підсумкового контролю. Допускається повторне складання екзамену не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Графік повторного складання екзаменів затверджує декан (заступник декана) і оприлюднює на інформаційному стенді географічного факультету та інформаційному порталі університету (<https://info.elr.tnpu.edu.ua/>). На ОП ліквідація академічної заборгованості здійснюється до початку наступного семестру. Навчально-науковий центр якості освіти щорічно здійснює анкетування студентів щодо рівня задоволеності здобувачами ВО якістю надання ЗВО освітніх послуг.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ЗВО з питань дотримання академічної доброчесності задекларовані у «Кодексі честі ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Кодексі корпоративної культури ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Кодексі академічної доброчесності ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про запобігання та виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про запобігання та виявлення плагіату та інших видів академічної нечесності у навчально-методичній та науково-дослідній роботі працівників ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про групу сприяння академічній доброчесності у ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про комісії з академічної доброчесності і університетську комісію з етики та управління конфліктами» (<https://surl.li/xkhpui>). Працює група сприяння академічній доброчесності (<https://surl.li/rgudmd>). Згідно з вимогами законодавства в університеті функціонує «Гаряча лінія» (pravo@tnpu.edu.ua). Дотримання академічної доброчесності забезпечується обов'язковою перевіркою кваліфікаційних робіт на наявність плагіату за допомогою спеціальних комп'ютерних програм, з власниками і розробниками якими ТНПУ уклав угоди про співпрацю (<https://surl.li/cujjdw>). Інструментами контролю є система виявлення збігів/ідентичності/схожості «Unichek», програмно-обчислювальний комплекс «StrikePlagiarism», система управління навчальними ресурсами Moodle, Turnitin. НПП та студенти ознайомлюються з Положенням про академічну доброчесність і підписують відповідну декларацію. Декларації викладачів зберігаються у відділі кадрів, а здобувачів – в їх особових справах. Академічна доброчесність популяризується при вивченні ОКП 12 Основи наукових досліджень. Систематично проводяться заходи із популяризації академічної доброчесності, у яких беруть участь здобувачі (<https://surl.li/fuyolu>). За порушення академічної доброчесності здобувачі ВО можуть бути притягнуті до таких видів академічної відповідальності: повторне складання іспиту або заліку, повторне проходження відповідного ОК, позбавлення академічної стипендії чи пільг на оплату навчання. Випадків порушення академічної доброчесності на ОП за час її функціонування не зафіксовано. У ЗВО запроваджені зрозумілі та прозорі стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Географія за критерієм 5 відповідає рівню В за усіма підкритеріями, з окремим недоліком за підкритерієм 5.4. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: – внутрішня нормативна база ЗВО у повному обсязі врегульовує механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів та питань дотримання академічної доброчесності. Наявна практика популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП. – розроблені чіткі процедури розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

Недоліки

1. За підкритерієм 5.4. ЕГ визначила недолік, пов'язаний з наявністю у репозитарії ТНПУ ім. Володимира Гнатюка лише назв випускних кваліфікаційних робіт та їх коротких анотацій.

Рекомендації

1. Випускні кваліфікаційні роботи, починаючи з випуску 2025 р., оприлюднювати на офіційному сайті закладу вищої освіти або в репозитарії ТНПУ або його структурного підрозділу у повнотекстовому форматі. Упродовж 2025 р. доопрацювати пошукову систему репозитарію ЗВО для полегшення процесу знаходження випускних кваліфікаційних робіт у розрізі ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Освітній процес за ОП Географія, згідно з табл. 2 ВСО та даних, отриманих на зустрічі з гарантом ОП, забезпечує 24 НПП, з них 5 докторів наук, 16 кандидатів наук, доцентів та 3 викладачі (2 з них – кандидати наук). Аналізуючи наявні дані, ЕГ відзначає, що всі викладачі відповідають академічній та професійній кваліфікації для викладання визначених ОК, в т.ч. пп. 36-38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. НПП мають публікації, сфера дослідження у яких відповідає змісту освітнього компонента, який забезпечує викладач. Викладачі даної ОП мають досвід професійної діяльності, публікації у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, активні профілі в ORCID, Researcher ID, Google Scholar та постійно працюють над професійним зростанням, що підтверджується сертифікатами (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Для реалізації освітніх компонентів ОП, що є непрофільними для НПП кафедри, заявка відправляється на профільну для освітнього компонента кафедру, після чого кафедра розподіляє цю дисципліну конкретному викладачу. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами, було виявлено високий рівень задоволеності викладачами як професіоналами у визначених напрямках. Також ЕГ відзначає, що ОК ОП забезпечені необхідними методичними та науковими працями, що постійно оновлюються, у тому числі це особисті праці НПП, які беруть участь у реалізації цієї програми. Таким чином, ЕГ констатує, що наявний склад НПП має високу академічну та професійну кваліфікацію, повністю забезпечує досягнення цілей та результатів визначених ОП, а також формуванню у здобувачів необхідних компетентностей.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Аналізуючи наявну інформацію, ЕГ відзначає, що добір НПП для реалізації даної ОП здійснюється на конкурсній основі. До участі у конкурсі допускаються особи, які мають вищу освіту (магістр, спеціаліст), володіють державною мовою, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає профілю кафедри, а також стаж науково-педагогічної роботи. Важливими критеріями є відповідність вимогам п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, а також позитивні відгуки здобувачів освіти. Конкурсний добір викладачів у ТНПУ регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://surl.li/lzhiny>) та «Положенням про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/eroozy>). Під час конкурсного добору враховуються такі вимоги: відповідність кваліфікації викладача профілю навчальної дисципліни; наявність наукового ступеня; відповідність кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; досвід роботи за спеціальністю та здатність до постійного професійного розвитку; дотримання норм академічної доброчесності; високий методичний рівень викладання із застосуванням інноваційних методик; наукова активність та результати щорічного рейтингового оцінювання (<https://surl.li/xugafn>). Під час конкурсного відбору враховуються відгуки здобувачів освіти, які висловлюються під час зустрічей з керівництвом факультету, завідувачами кафедр та кураторами академічних груп. Процес конкурсного відбору базується на принципах рівності прав кандидатів, об'єктивності оцінювання, неупередженості та прозорості, без дискримінаційних обмежень за віком, статтю чи національністю. Вимоги до викладачів визначаються виключно на основі їхньої професійної компетентності, наукових досягнень та педагогічного досвіду. На зустрічі 7 представником відділу кадрів підтверджено, що процедура конкурсного відбору здійснюється відповідно до зазначених нормативних документів. Виходячи з цього, ЕГ констатує, що існуюча процедура забезпечує якісний добір фахівців із високим рівнем професіоналізму, які спроможні забезпечити реалізацію цілей та програмних результатів навчання даної освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Аналіз матеріалів ВСО, додаткових матеріалів, наданих гарантом ОП, а також проведених зустрічей демонструє, що до організації та реалізації освітнього процесу ОП активно залучаються потенційні роботодавці, професіонали-практики та експерти галузі. Щорічно на географічному факультеті ТНПУ проводяться відкриті лекції, тренінги, конференції та семінари за участі представників управлінських структур міста, територіальних громад, області, а також науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти інших регіонів України. Одним із таких заходів є Всеукраїнський науково-практичний семінар «Світоглядна роль географії: простір, людина, інформація» (березень 2024 р.), у якому взяли участь провідні науковці: декан географічного факультету КНУ ім. Т. Шевченка С. Запотоцький, декан географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича М. Заячук, проректор ХДУ Д. Мальчикова, завідувач кафедри економічної та соціальної географії КНУ ім. Т. Шевченка, голова Асоціації географів-супільників України К. Мезенцев, декан географічного факультету ХДУ І. Пилипенко, заступник директора з науково-методичної роботи та міжнародного співробітництва ТОКІППО І. Вітенко (https://tnpu.edu.ua/news/9894/?sphrase_id=60209). Також у межах програми проводяться окремі лекції фахівців-практиків. Зокрема, у лютому 2022 р. Ю. Дейнека, керівник управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради, прочитав лекцію на тему «Міжнародна співпраця міста Тернопіль» для здобувачів ОП Географія. У жовтні 2019 р. в рамках системи освітніх заходів «Відкритий лекторій на географічному» виступив Тарас Демкура, член правління Національної туристичної організації України. Здобувачі ОП також мають можливість долучатися до роботи Центру Євроінтеграційних студій та комунікацій, очолюваного проф. А. Кузишиним. Присутні на зустрічі 9 та Відкритій зустрічі також підтвердили дані факти ЕГ. Регулярно проводиться аналіз ефективності залучення роботодавців до

освітнього процесу завдяки особистим зустрічам та бесідам. За словами гаранта ОП роботодавці братимуть участь у перегляді ОП, їхні пропозиції враховуватимуться під час її оновлення.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЕГ на основі аналізу ВСО, документів, розміщених у вільному доступі, зустрічей з НПП та адміністрацією, констатує, що ТНПУ сприяє професійному розвитку викладачів завдяки власним програмам та у співпраці з іншими організаціями, а також заохочує розвиток викладацької майстерності. Процедура, види, умови підвищення кваліфікації відбуваються відповідно до «Положення про професійний розвиток науково-педагогічних працівників» (<https://surl.li/wrwmqu>). ТНПУ створює умови для стажування НПП (раз на 5 років) (всі викладачі, які читають на ОП), в т.ч. міжнародних (Заставецька Л., Кузишин А., Гавришок Б., Семенген О., Таранова Н., Кікінежді О.), заохочує їх до вивчення іноземних мов, для чого діють відповідні курси. Сертифікат з англійської і польської мов (рівень B2) мають, зокрема такі НПП як Заставецька Л., Кузишин А., Поплавська І., Рудакевич І. У ТНПУ функціонує Центр професійного розвитку та лідерства «Teaching Excellence Center» (<https://surl.li/bcuasc>). В Університеті діє програма професійного розвитку викладачів (<https://surl.li/emwkmd>). Навчально-науковий центр міжнародної освіти та співробітництва ТНПУ постійно інформує викладачів про можливості закордонного стажування. НПП, котрі викладають на ОП, взяли участь у міжнародному стажуванні «Digital future: blended learning». Також НПП підвищують професійну майстерність шляхом участі у науково-практичних конференціях за відповідним фаховим спрямуванням. У ТНПУ стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності регламентується Статутом університету (<http://surl.li/ucwpyu>) та Колективним договором на 2024-2025 н.р. (<http://surl.li/pdjgch>). Так, наприклад, здійснюється матеріальне і моральне стимулювання НПП за сумлінну працю, успіхи у професійній підготовці студентів та вагомі наукові здобутки. Згідно з «Положенням про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/bbkwyu>) рейтинг викладача враховується під час підписання контракту, моральному та матеріальному стимулюванні. Відомчими та корпоративними нагородами та відзнаками, грамотами, а також відзнаками органів місцевої влади та місцевого самоврядування нагороджені НПП: Заставецька Л., Кузишин А., Сивий М., Заставецький Т., Поплавська І., Рудакевич І., Гавришок Б., Таранова Н. Щорічно усі викладачі, які працюють на даній ОП, отримують премію за високий професіоналізм та наукові здобутки. До справи долучені довідки та сертифікати, що в т.ч. підтверджують розвиток професійної кваліфікації НПП (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Ці та інші приклади підтверджуються як документально, так і безпосередньо їх учасниками на зустрічах. ЕГ констатує, що ЗВО активно сприяє професійному розвитку викладачів, а самі викладачі зацікавлені в цьому.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

На основі аналізу ВСО, додаткових документів, інформації на сайті факультету та зустрічей під час проведення акредитації ЕГ констатує повну відповідність усім підкритеріям в рамках даного критерію. НПП відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним пп. 36-38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, та мають публікації, сфера дослідження у яких відповідає змісту освітнього компонента, який забезпечує викладач. Процедура конкурсного відбору НПП на ОП є прозорою, ґрунтується на принципах рівності прав кандидатів, об'єктивності оцінювання та відсутності дискримінації. До реалізації освітнього процесу залучаються роботодавці, експерти, професіонали-практики. Разом з цим ЗВО сприяє та заохочує професійний розвиток НПП. Позитивними практиками є: висока кадрова кваліфікація – наявність викладачів з науковими ступенями та досвідом роботи в міжнародних та регіональних проєктах та активна організація освітніх заходів – проведення відкритих лекцій, семінарів, тренінгів та наукових заходів із залученням представників державних установ, бізнесу та академічної спільноти. Таким чином, ЕГ встановлює рівень відповідності за даним критерієм - В.

Недоліки

Відсутні недоліки в рамках даного критерію.

Рекомендації

1. ЕГ рекомендує ЗВО посилити застосування договорів про співпрацю в т.ч. і міжнародну саме до представленої ОП вже з поточного навчального року (академічний обмін, стажування і т.п.). Насамперед пропонується для проведення лекційних, практичних занять тощо залучати відомих українських та закордонних професіоналів-практиків до реалізації саме даної ОП. Це у свою чергу посилить інтернаціоналізацію ОП, буде сприяти академічній мобільності здобувачів та розвитку володіння іноземною мовою, що є беззаперечно потрібною компетентністю сучасного географа. Також це допоможе за потреби сформувати ідеї науково-дослідних робіт не лише регіонального, але й всеукраїнського та міжнародного значення. ЕГ рекомендує звернути увагу ЗВО, в контексті даного критерію, на

програму академічної мобільності Erasmus+. 2. ЕГ рекомендує до наступного н.р. посилити публікаційну активність НПП у виданнях, включених до переліку фахових видань України або до міжнародних наукометричних баз, зокрема Scopus чи WoS.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

За аналізом матеріалів, додаткової інформації та результатів Zoom-зустрічей ЕГ прийшла до висновку, що фінансові та матеріально-технічні ресурси географічного факультету ТНПУ у цілому забезпечують реалізацію визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Зокрема реалізація ОП забезпечується наявністю відповідної соціальної інфраструктури, зокрема: 5 гуртожитків, бібліотека (книжковий фонд становить 503650 примірників, періодичних видань – 80879, ел. контент – 32921 найменувань, функціонує вебсайт (<http://www.library.tnpu.edu.ua>), електронний каталог вміщує 641643 записи, забезпечений безкоштовний доступ до Інтернету та електронних видань наукометричної бази WoS, Scopus), 10 спортивних залів, актові зали, культурно-мистецький центр «Світлиця», студентська їдальня, студентське кафе. Усі ОК у цілому забезпечені відповідними засобами для повноцінного їх засвоєння. Доступними для освітнього процесу є 13 комп'ютерних класів, 31 одиниця мультимедійного обладнання (6 шт.), смарт дошка, смарт телевізори та ін. Забезпеченню освітнього процесу та наукової діяльності сприяє доступ до світових баз даних (у межах проєкту ElibUkr (доступ до Statista; EBSKOnhost; EBSKO; IOPscience; De Gruyter; Global Patents Reference Center). Спеціалізовані кабінети і лабораторії забезпечені приладами, колекціями (гірських порід, мінералів, ґрунтів), комплектами географічних карт у паперовому та електронному вигляді та ін. НПП, які забезпечують ОП, є авторами необхідних навчально-методичних матеріалів (методичні рекомендації до виконання практичних занять, самостійних завдань, курси лекцій та ін.). Здобувачам освіти доступні ЕНМКНД ОП у системі Moodle (<https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php>). При факультеті функціонує Геологічний музей. У ЗВО функціонує освітній Хаб English Digital Space, Центр освітніх та психологічних інтерактивних технологій, Центр євроінтеграційних студій та комунікацій, Центр міжкультурних комунікацій. Для проведення практик використовується Географічний стаціонар (с. Дзвенигород). Таким чином, матеріально-технічне забезпечення відповідає чинним санітарно-технічним нормам і забезпечує належне здійснення освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

ЕГ під час проведення зустрічей та огляду матеріально-технічної бази отримала докази того, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів (бібліотека, спортивні зали та ін.), яка необхідна для реалізації даної ОП (<http://surl.li/gowujj>). Усі учасники освітнього процесу можуть отримати безоплатний доступ до вітчизняних та міжнародних наукометричних баз даних та інших електронних ресурсів (<http://surl.li/xxkxll>). Використовується платформа дистанційного навчання Moodle (<https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php>), функціонують наукові гуртки, проблемні групи. Корпуси ЗВО, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднані до єдиної мережі Інтернет. Актуальна інформація та новини відображаються на офіційному вебсайті ТНПУ, у групах соціальних мереж, месенджерах та через корпоративну електронну пошту. ЗВО надає можливість перевірити свої наукові роботи на унікальність. Керівництво географічного факультету, ЗВО та гарант ОП знаходяться на зв'язку із здобувачами освіти задля поліпшення та удосконалення освітнього процесу.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Під час акредитаційної експертизи, вивчення ВСО, спілкування з фокус-групами, ЕГ з'ясувала, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів освіти. У ЗВО впроваджена система збереження життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу та призначені відповідальні особи за охорону праці та протипожежний стан в університеті на 2024-2025 навчальні роки (наказ № 276 від 05.09.2024 р.). В Університеті профілактика психічного здоров'я покладена на соціально-психологічну службу, головним завданням якої є психологічний супровід освітнього процесу та реалізація низки заходів профілактичного, корекційного та навчально-

просвітницького характеру (<https://surl.li/eiqbxw>; <https://surl.li/kraorj>). У ЗВО проводяться заходи щодо пропагування здорового способу життя, зокрема, міжфакультетські змагання з різних видів спорту. У навчальних корпусах і гуртожитках обладнані укриття, що дають змогу забезпечити усіх учасників освітнього процесу під час повітряних тривог в умовах воєнного стану. Працівники та здобувачі ВО регулярно проходять інструктаж з охорони праці та протипожежної безпеки. ЗВО оснащений первинними засобами пожежогасіння. Для всіх приміщень розроблено плани екстренної евакуації, які розташовані у видних місцях. Моніторингові дослідження свідчать про високу задоволеність (97%) здобувачів ОП освітнім середовищем ЗВО (<https://salo.li/15dc761>). ЕГ мала змогу пересвідчитись, що освітнє середовище (аудиторний фонд, бібліотека та ін.) є максимально пристосованими до потреб і дозволяють безперешкодно здійснювати освітній процес та враховувати інтереси здобувачів ОПП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ за час проведення акредитаційної експертизи було з'ясовано, що ЗВО та географічний факультет здійснюють повну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО. Зазначена підтримка регламентується нормативними документами ЗВО: «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://surl.li/sjbfjr>), «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/bzjvz>) та «Правилами внутрішнього трудового розпорядку» (<https://surl.li/dbaxlr>). Розвинена система студентського адміністрування, спілкування між студентством відбувається за допомогою старост академічних груп, деканату, студентського самоврядування, Ради молодих вчених (<https://surl.li/bdfeem>), Наукового товариства студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених (<https://surl.li/ezbfff>). Інформаційна підтримка здобувачів ОП здійснюється у соціальних мережах (Instagram, Facebook) та месенджерах. Усі здобувачі ВО мають повний доступ до всієї інформації кафедри, факультету та ЗВО, яка постійно оновлюється і є актуальною (сайт <http://tnpu.edu.ua/>), розміщено інформацію про організацію освітнього процесу, дорожню карту студента (<https://surl.li/hgzjlj>), види контролю успішності здобувачів ВО та методiku оцінювання за шкалою ECTS. Доступні графіки модульного контролю, підсумкового контролю, атестацій, практик, консультацій та індивідуальних занять з навчальних дисциплін (<https://surl.li/vvtznk>). Окремим здобувачам надаються соціальні стипендії відповідно до «Правил призначення стипендій» (<https://surl.li/khgwsu>). За свідченням здобувачів, НПП забезпечують освітню та консультативну підтримку студентів, проводячи консультації, надаючи відповідні навчально-методичні матеріали, залучаючи до наукової роботи та громадських заходів. Загалом ЕГ прийшла до висновку, що ТНПУ повною мірою забезпечує для здобувачів ВО всебічну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ дійшла висновку, що ЗВО має всі можливості для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, їхню соціалізацію та інтеграцію в суспільство («Звіт про проведення технічного обстеження на предмет доступності осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення до прибудинкової території та будівлі» від 10.03.2023 р. (<http://surl.li/rwulgi>)). У ТНПУ розроблено «Положення про супровід маломобільних осіб» та створено Інклюзивно-ресурсний центр (<https://surl.li/ioytie>), який розробив «Паспорт інклюзивного середовища університету та міста». Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів ВО забезпечується: організацією безпечних умов навчання та праці, дотриманням норм техніки безпеки та систематичним інструктуванням здобувачів. Правилами прийому до ЗВО (розділ VIII) передбачено спеціальні умови вступу. За підтримки Британської ради реалізовано проєкт щодо забезпечення супроводу корпусів університету для людей з особливими потребами (сигнальні обмежувальні стрічки, надписи шрифтом Брайля).

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У результаті роботи ЕГ з'ясовано, що у ЗВО існує нормативна база, яка спрямована на попередження та вирішення конфліктних ситуацій, дискримінації, проявів корупції та ін., зокрема: «Антикорупційна програма» (<https://surl.li/bbjltp>), «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій» (<https://surl.li/narmjh>), «Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами» (<https://surl.li/ctykmq>). Вона спрямована на ознайомлення з нормативними документами, консультування з дотримання антикорупційних стандартів і процедур, розгляд на засіданнях учених рад шляхів запобігання хабарництву, посадовим зловживанням за результатами опитування здобувачів, розміщення скриньки і телефону довіри тощо. Робота щодо запобігання та виявлення корупції здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та плану роботи ТНПУ за тісної співпраці керівництва, структурних підрозділів, деканату, органів студентського самоврядування. Важливі антикорупційні заходи прописані у «Звіті про виконання антикорупційної програми та плану заходів запобігання та протидії корупції» (<https://surl.li/lsturkp>). На постійній основі проводяться семінари-тренінги «Правове виховання та формування антикорупційної культури молоді» для представників студентського самоврядування

(<https://surl.li/holbzd>), діють Антикорупційні програми ТНПУ, що регламентують комплекс правил, стандартів і процедур з виявлення, протидії та запобігання корупції. Функціонує соціально-психологічна служба (<https://surl.li/hdncfm>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Географія за критерієм 7 відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 7.1–7.5. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: – ЗВО забезпечує комфортне, доступне та безпечне освітнє середовище для усіх учасників освітнього процесу; – в Університеті діє високоєфективна соціально-психологічна служба, яка здійснює психологічний супровід освітнього процесу та реалізує ефективні заходи профілактичного, корекційного та навчально-просвітницького характеру.

Недоліки

Недоліки за критерієм 7 відсутні, але наявні певні слабкі сторони, зокрема за підкритерієм 7.6.1. Як засвідчили матеріали зустрічі, здобувачі вищої освіти слабо обізнані з процедурою вирішення конфліктних ситуацій.

Рекомендації

1. Інформувати здобувачів ОП Географія щодо політики, нормативно-правового забезпечення та процедури вирішення конфліктних ситуацій (постійно).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ТНПУ ім. В. Гнатюка процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюється Положенням про розроблення і супроводження освітніх програм у ТНПУ (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TNPU.pdf). Учасники освітнього процесу повідомили, що перегляд ОП відбувається двічі на рік. Під час першого (у кінці першого семестру) формується проєкт нової редакції ОП. Наприкінці другого семестру відбувається остаточне обговорення та формується кінцевий варіант освітньої програми. Під час крайнього оновлення ОП завідувач кафедри Л. Заставецька запропонувала за рекомендацією Вченої ради університету в блоці «Загальної підготовки» змінити ОК «Культура безпеки» на ОК «Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці»; в блоці «Професійної підготовки» ОК «Історична географія» перенести в блок вибіркових дисциплін; збільшити обсяг кредитів на виконання курсових робіт до 6 кредитів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі освіти входять до складу робочої групи освітньої програми, а представники студентського самоврядування є членами колегіальних органів (Вчена Рада факультету та ЗВО), де відбувається затвердження оновлених освітніх програм. Здобувачі проходять опитування від Навчально-наукового центру якості освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Під час проведення фокус груп ЕГ переконалась, що роботодавці беруть участь як у процедурах оновлення ОП, так і безпосередньо у навчальному процесі. Зокрема, стейкхолдер Дейнеко Ю. проводив гостьові лекції для здобувачів, запропонував увести ОК Географія рідного краю та є керівником виробничої практики від бази практики для здобувачів ОП Географія. До обговорення ОП також долучаються представники академічної спільноти України. Так, проф. Мезенцев К. В. (КНУ ім Тараса Шевченка) зазначив, що був залучений до обговорення ОП.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ОП проходить первинну акредитацію.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ТНПУ функціонує Навчально-науковий центр якості освіти, одним із завдань якого є врахування думок зацікавлених сторін щодо освітньої діяльності у ЗВО. Для цього на сторінці закладу розміщені анкети для усіх груп зацікавлених сторін (<https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/anketuvannya.php>). Проте, ЕГ зауважує, що під час зустрічей ані роботодавці, ані випускники не зазначили про проходження цих опитувань. Рекомендуємо гаранту у наступному навчальному році активізувати участь стейкхолдерів ОП в опитуваннях ЗВО. Моніторинг ОП внутрішньою системою якості є кількарівневим та включає як узгодження колегіальними органами (робочою групою, кафедрою, вченою радою факультету та університету), так і відповідними службами ТНПУ.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП проходить первинну акредитацію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ переконалась, що ЗВО долучає до процедур забезпечення якості освіти різні групи зацікавлених сторін: адміністрацію ЗВО, викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, зовнішніх стейкхолдерів, відповідні структурні підрозділи. Зокрема, методисти Навчально-наукового центру якості освіти проводять вебінари та робочі зустрічі з гарантантами освітніх програм, семінари на факультетах, де розглядають зміни до законодавства, обговорюються рекомендації ЕГ та ГЕР попередніх акредитацій та шляхи забезпечення набуття здобувачами ВО фахових компетентностей в сучасних умовах. Позитивною практикою в контексті 8 критерію ЕГ вважає розроблену Інституційну модель системи внутрішнього забезпечення якості ТНПУ (https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/Instytutsiina_model_systemy_vnutrishnoho_zabezpechennia_iakosti_TNPU.pdf). Такий документ чітко регламентує ієрархічність, функціонал та взаємозв'язки усіх учасників освітнього процесу, що робить їх взаємодію більш ефективною.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Географія за критерієм 8 відповідає акредитаційним вимогам за всіма підкритеріями з окремими слабкими сторонами. Під час реалізації ОП Географія робоча група дотримується процедур перегляду ОП, що визначені у ЗВО. Представники здобувачів освіти, НПП, роботодавців та відділів ЗВО долучаються до процедури оновлення ОП, а їх думки послідовно враховуються. Така взаємодія формує культуру якості ЗВО, позитивною відмінністю якої є затверджена на інституційному рівні модель системи внутрішнього забезпечення якості ТНПУ. Також позитивною практикою є залучення роботодавців до проведення гостьових лекцій.

Недоліки

Недоліки за критерієм 8 відсутні, але наявні певні слабкі сторони, зокрема за підкритерієм 8.5. 1. ЕГ звертає увагу на незалученість роботодавців до опитувань, що проводить навчально-науковий центр якості освіти.

Рекомендації

1. Рекомендуємо гаранту ОП у 2025-2026 навчальному році сприяти проходженню зацікавленими сторонами опитувань Навчально-наукового центру якості освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Статут ТНПУ, «Правила внутрішнього трудового розпорядку», «Стратегічний план розвитку», «Стратегія інтернаціоналізації», «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про підготовку фахівців із застосуванням дуальної форми здобуття освіти», «Положення про дистанційне навчання», «Положення про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором», «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», «Положення про перезарахування результатів навчання», «Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти», «Положення про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни», «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», «Положення про атестацію педагогічних працівників», «Положення про навчання (стажування) іноземних громадян», «Положення про організацію освітнього процесу іноземців та осіб без громадянства», «Графік навчального процесу» - це ті документи, якими регулюється освітній процес у ЗВО. Усі нормативно-правові акти розміщено на сайті ЗВО (<https://surl.li/omgpraz>) та їх послідовно дотримуються під час реалізації освітнього процесу. В останньому ЕГ переконалась під час проведення фокус-груп зі здобувачами, викладачами та адміністрацією ЗВО.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сайті ЗВО розміщено проєкт ОП Географія 2025 року (<https://surl.li/vmjavw>). За цим же покликанням розміщено анкету для висловлення побажань та зауважень зацікавленими сторонами. Також наведено електронну пошту гаранта освітньої програми. Звертаємо увагу на відсутність порівняльної таблиці з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проєкту ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті ТНПУ оприлюднено ОП Географія, силабуси обов'язкових та вибіркових компонент (<https://surl.li/vmjavw>). Звертаємо увагу, що на сторінці відсутні оприлюднені навчальні плани. Рекомендуємо доповнити наявну інформацію. Загалом оприлюднена інформація достатня для ознайомлення абітурієнтів, здобувачів, роботодавців та інших стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Діяльність на ОП відповідає вимогам критерію 9 на рівні В, оскільки ЗВО має значний перелік документів, які регламентують освітній процес в ТНПУ. Ці документи, а також освітня програма та силабуси освітніх компонент розміщено у вільному доступі на сайті університету.

Недоліки

Відсутня порівняльна таблиця з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проєкту ОП. Відсутні оприлюднені навчальні плани на сайті ЗВО.

Рекомендації

Гаранту ОП під час наступного перегляду ОП оприлюднити на сайті ЗВО порівняльну таблицю з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проєкту ОП. Оприлюднити навчальні плани за ОП на сайті ЗВО протягом травня-червня 2025 р. і надалі щорічно.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації,

концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID 27910.pdf	d5LYH6NxKPOnMwRRw2cQmM8izJUpVZ9oe5mM59VGSHs=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Прасул Юлія Іванівна

Члени експертної групи

Кушнір Анатолій Степанович

Ільїн Леонід Володимирович

Пасько Володимир Феодосійович

Захаров Олексій Олексійович